No. 220. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Zaturdag 22 September.

Frankrijk.

Parijs, den 19den September.

Volgens de bijzondere briefwisseling uit deze hoofdstad, zou het gouvernement met geen bijzonder groot leedwezen den achteruitgang van de aandeelen in de spoorwegen zien; sommige lieden gingen zelfs zoo ver van te beweren, dat het zelfs niet vreemd zou zijn aan het miscrediet waarin deze aandeelen zijn geraakt. Men zou hierin een middel gevonden hebben, om de kapitalisten afkeerig te maken van zich verder met zulke groote ondernemingen in te laten, en de hoop te voeden dat de kamer geen enkelen spoorweg van aanbelang aan particuliere ondernemingen meer zou overlaten, maar dat men tot het oude stelsel zou terug keeren en het gouvernement met dezelven belasten. Intusschen heeft het ministerie vermeend eenig antwoord te moeten geven aan degenen, die op hetzelve de verantwoordelijkheid van de daling der spoorwegaandeelen willen laden. De *Moniteur* behelst heden eenige inlichtingen dienaangaande. Dit blad beweert, dat het voorstel om de tarieven te verhoogen, in geval het jaarlijksch dividend niet zuiver 5 pCt. bedroeg, niet afkomstig is van de commissie der kamer van gedeputeerden, maar van het ministerie zelf, en dat de minister van openbare werken met nadruk op die verhooging aangedrongen heeft.

— In dezelfde gewone briefwisseling leest men, dat een koerier heden morgen op de Tuilerien depeches van koning *Leopold*, die van Londen te Brussel was teruggekomen, had overgebragt. Volgens het zeggen, was *Leopold* weinig voldaan geweest over den uitslag zijner onderhandelingen bij de londensche Conferentie. Al zijne pogingen die de kwestie van het grondgebied betroffen waren mislukt, en al de leden der Conferentie waren eenparig van gevoelen gevoelen geweest, dat men daarin geen verandering moest brengen. Wat het finantiele punt betrof, het scheen stellig dat men dit zoude herzien.

[Blijkens de Brusselsche bladen, was vorst *Leopold* gisteren te Brussel nog niet teruggekeerd. Zie voorts onder de engelsche berigten.]

— Het schijnt dat men den plegtigen doop van den jongen graaf *van Parijs*, in het begin der volgende maand met veel luister zal voltrekken. De koning, wil men, zal bij die gelegenheid de nationale garde en het garnizoen in oogenschouw nemen en er zou voorts een supplement van amnestie op die van 8 Julij worden openbaar gemaakt.

— De kamer van koophandel te Bordeaux heeft op nieuw een adres aan den minister van openbare werken en koophandel opgemaakt, waarin ten sterkste geklaagd wordt over het nadeel dat de kolonien en de handel lijden, ten gevolge van de toeneming der inlandsche suiker-fabrieken en de bescherming aan deze verleend.

— In een schrijven uit Bazel van den 15den September wordt gemeld, dat het meerendeel der kantons zich in de volgende week zoude bezig houden met de instructien aan hunne gedeputeerden op den landdag te geven, met betrekking tot het antwoord op de nota van den franschen gezant *de Montebello*. Men dacht dat de meerderheid der kantons zich zou houden, in meer of min gewijzigden geest, aan het gevoelen van den president van het voorzittend kanton, die wel in den gedanen eisch niet bewilligen, maar Frankrijk toch eenigen waarborg van gerustheid aanbieden wil. De afgevaardigde van Thurgau zou de verbindtenis op zich genomen hebben, dat het kantons-bestuur voortaan een wakend oog hield op hetgeen te Arenenburg voorviel. Waadt en Geneve hebben zich voor eene eenvoudige afwijzing van den eisch verklaard.

Volgens dezelfde berigten, bleef de zich noemende nationale associatie voortgaan met jonge lieden te werven en eene gewapende magt op de been te brengen; de bedoeling dier vereeniging scheen, om Zwitserland meer en meer in beweging te brengen, en, onder begunstiging van de tegenwoordige omstandigheden, eene revolutionaire magt buiten de kantonsbesturen te organiseren, door welke men alle de radikale hervormingen, die de vrienden der beweging in Zwitserland sedert lang op het oog hadden, doch naar hun zin nog niet hebben kunnen doordrijven, tot stand te brengen.

In de laatste dagen was de gemeenschap tusschen Thurgau, Zurich en Aargau en het grondgebied van het groothertogdom Baden genoegzaam afgebroken.

— Van de spaansche grenzen wordt uit Bayonne van den 16den dezer geschreven:

» *Maroto* is den 12den te Durango aangekomen. De zware artillerie moest den 13den van Elgueta te Durango aankomen. Men geloofde dat de karlistische generaal eenige onderneming op de stad Bilbao zou beproeven.

» Don *Carlos* bevond zich nog den 13den te Vergara.

» Spanje is thans met betrekking tot den burgeroorlog, in twee groote streken verdeeld; de helft van het land, wanneer men namelijk eene lijn trekt van Valencia tot aan Santander, over Valladolid gaande, wordt thans door de karlisten overheerd of is ten minste derwijze door hen bezet, dat zij er de operatien van meer dan 100,000 man kunnen verlammen; het overige van het koningrijk bevindt zich in eene betere gesteldheid, hetgeen men dank moet wijten aan den generaal *Narvaez*, die het ware middel van bevrediging schijnt te hebben gevonden en de grootste werkdadigheid ontwikkel." — Behalve den ijver van den generaal *Narvaes*, zal voorzeker ook wel de omstandigheid, dat de karlisten het overig deel van het rijk minder geschikt voor het tooneel van hunne operatien geacht hebben, eene der hoofdredenen zijn, dat dit gedeelte minder door den burgeroorlog wordt geteisterd.

— Volgens tijdingen te Madrid den 11den uit Valladolid van den 7den ontvangen, heerschte in die stad de grootste ontsteltenis wegens de nadering van *Merino* en *Balmaseda*, die zich met omtrent 4000 man op negen uren afstands van de stad bevonden. De politieke chef te Valladolid had terstond de krachtigste maatregelen die hem ten dienste stonden, genomen; hij had de stad in staat van beleg gesteld en verscheidene voor karlistisch-gezind gehouden personen de stad doen verlaten, onder anderen den primaat der hoofdkerk en den brigadier *Campamanes*.

— Een onzer dagbladen, *le Commerce*, deelt berigten mede uit Odessa van den 21sten Augustus, toen de fransche gezant te Petersburg, *de Barante*, zich aldaar bevond. De gouverneur-generaal van Klein-Rusland, graaf *Woronzoff*, was te Odessa aangekomen en had een bezoek bij den franschen gezant afgelegd, die men dacht dat tegen de helft van October te Petersburg zou terug zijn. Een groot getal handelaars van Livorno, Marseille, Amsterdam en Engeland, hadden agenten naar Odessa gezonden om granen op te koopen, waarvan de prijs aanmerkelijk gestegen was. Uit hoofde van den geringen voorraad te Odessa en den ongunstigen oogst in de zuidelijke provincien, kon echter aan de aanvragen der vreemde handelhuizen niet genoegzaam voldaan worden.

— De fransche rente bleef heden ter beurze op dezelfde hoogte. In de spoorwegaandeelen was wederom veel variatie; evenwel hield de koers zich beter dan gisteren. In de *Ardoins* was in den aanvang der beurs eenige rijzing, maar weldra daalde zij wederom op 20. De notering was heden (19 Sept.): 5 pCt. 106,55; 3 pCt. 80,90; Nap. renten 100,10; Sp. *Ardoins* 20⅛ à ...

Duitschland.

Frankfort, den 18den September.

Volgens berigt uit Hamburg van den 16den dezer, hebben de personen, die in Hannover, ter zake van revolutionaire woelingen, zijn teregt gesteld, voor het grootste gedeelte hun vonnis erlangd, en zijn deels tot eene levenslange, deels tot eene langdurige tuchthuisstraf verwezen. De meeste dezer vonnissen zijn in appel bevestigd, en deze veroordeelden hebben weinig kans, om vermindering van straf te bekomen.

— Velen zijn hier van gevoelen, dat de laatstelijk weder te Stockholm plaats gehad hebbende onrustige tooneelen, zijn toe te schrijven aan ontevredenheid over de emancipatie van de belijders der Israelitische godsdienst; terwijl het schijnt dat de aanhangers van het huis van *Wasa* van deze gelegenheid gebruik hebben willen maken om het hoofd op te steken. — Door sommigen worden daarentegen, maar met minder waarschijnlijkheid, — de oproerige bewegingen, aan ontevredenheid over den russischen invloed toegeschreven.

— Uit Weimar schrijft men van den 15den dezer, dat H. M. de Keizerin van Rusland met de grootvorstin *Alexandra* dien dag naar Berlijn zou vertrekken, terwijl de grootvorst, haar doorluchtige zoon, te gelijker tijd zijnen weg zuidelijk zou nemen, ten einde, na een kortstondig oponthoud aan een zuid-duitsch hof, zich naar Italie te begeven. Van Weenen meldt men, dat Hoogstdezelve den geheelen winter in Italie zal doorbrengen en eerst in het aanstaande voorjaar een bezoek aan de oostenrijksche hoofdstad geven zal.

— Berigten uit Montenegro tot den 9den dezer, melden, dat het toen aldaar rustig was; de wapenstilstand, die tusschen de Montenegrijnen en het oostenrijksche observatie-korps gesloten was, was voorloopig voor vier weken aangegaan.

— H. M. de koningin van Griekenland is den 7den dezer, aan boord der grieksche stoomboot *Maximiliaan*, ter reede van Ancona aangekomen, van waar zij, na eene zevendaagsche quarantaine, hare reis naar Bern te land zoude voortzetten. H. M. reist onder het strengste *incognito* en onder den naam van gravin *van Bosoborghi*.

— Van Rome wordt van den 8sten dezer geschreven, dat thans

bepaald is dat op den 13den dezer door den H. Vader, in een geheim consistorie, de aartsbisschop van Mechelen, monsignore *Engelbert Sterckx* en monsignore *Fieschi*, tot kardinalen zouden benoemd worden; en dat den 17den daaraanvolgende, in een tweede consistorie, de nieuwe Eminentien voor het eerst in die hooge vergadering zouden ingeleid worden, om den kardinaalshoed te ontvangen. De aanstalten werden met spoed gemaakt, opdat de aartsbisschop spoedig naar zijn bisdom zou kunnen terugkeeren. Er zullen bij deze gelegenheid ook weder onderscheidene bisschoppen worden benoemd.

Nederlanden.

BREDA, den 21sten September.

Z. K. H. Prins *Frederik Hendrik*, die gedurende Hoogstdeszelfs laatsten zeetogt tot luitenant ter zee van de 1ste klasse bevorderd is, heeft eergisteren in dien rang een zeer voldoend examen afgelegd, in tegenwoordigheid van den vice-admiraal *Wolterbeek*, directeur-generaal van de marine, den vice-admiraal jhr. *Ruijsch*, directeur en kommandant der marine in het hoofddepartement van de Maas, den schout bij-nacht jhr. *Twent*, inspecteur-generaal over het loodswezen, enz. en den schout-bij-nacht *Ziervogel*, inspecteur der mariniers.

— De *Staats-Courant* van heden behelst een koninklijk besluit van den 14den dezer, waarbij, in voldoening aan art. 19 der wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, vier reglementen worden vastgesteld, te weten: *a.*) een, betreffende de wijze van eeds-aflegging der onderscheidene regterlijke ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de hoven en regtbanken; *b*) een, betreffende de titulature en het kostuum der regterlijke ambtenaren, alsmede het kostuum der advokaten, procureurs en deurwaarders; *c.*) een, van orde en discipline, voor de advokaten en procureurs; en *d.*) een, op de organisatie en de dienst der deurwaarders en verdere regtsbedienden; - alle welke reglementen door de *Staats Courant* in derzelver geheel worden medegedeeld.

Volgens het eerstgenoemde reglement, hetwelk alleen 90 artikelen bevat, wordt, onder anderen, de hooge raad verdeeld in twee kamers, iedere kamer te zamengesteld uit den president of vice-president en zeven raadsheeren, benevens den procureur-generaal of een advokaat-generaal en den griffier of een substituut-griffier, waarvan de eene kamer kennis neemt en behandelt alle de burgelijke zaken en de andere alle de strafzaken welke door de wet aan den hoogen raad worden opgedragen.

Uit het onder *b.* genoemde reglement blijkt, dat de regterlijke kollegien de navolgende titels voeren: de hooge raad, dien van: *Edele Hoog Achtbare Heeren*; de provinciale geregtshoven en de criminele regtbank in Holland, dien van: *Edele Groot Achtbare Heeren*; de arrondissements-regtbanken alsmede de kantonregters, dien van: *Edele Achtbare Heeren.* Het kostuum der regterlijke ambtenaren wordt bij dit reglement bepaald als volgt: zwarte onderkleeding, zwart bovenkleed of simare, gesloten met een breeden nederhangende gordel, zwarte tabbaard of toga met wijde mouwen, zwarte muts tot hoofddeksel, en nederhangende geplooide bef van wit batist. Deze kleeding is voor de verschillende regterlijke kollegien eenigzins onderscheiden: Voor den hoogen raad is de simare, gordel en toga van zwarte zijde, de laatste met zwart fluweelen omslagen, de muts van zwart fluweel met hermelijnen boordsel; terwijl voor den president en den procureur-generaal, al de omslagen der toga met hermelijn geboord, en de mutsen van de substituut-griffiers zonder hermelijnen boordsel zijn. Voor de provinciale geregtshoven en voor de criminele regtbank in Holland, is de toga van zwart grein, met omslagen van zwarte zijde; de muts zonder boordsels; voor de presidenten, procureurs-generaal en officier dier kollegien, is de fluweelen muts met een zwart zijden geborduurden rand. Voor de arrondissements-regtbanken is de simare en toga van zwart grein, de laatste met omslagen van zwarte zijde; terwijl voor de substituut-griffiers de muts van zwart grein is. De simare, de toga en de gordels, alsmede de muts der kanton-regters en van hunne griffiers, zijn van zwart grein, de gordel van zwarte zijde. — Alles volgens daarvan te maken modellen.

Voorts bevat dit reglement nog bepalingen voor het kostuum der leden van de regterlijke magt bij hunne verschijning individueel ten hove of bij openbare plegtigheden; en eindelijk bepalingen omtrent het kostuum der advokaten, procureurs en deurwaarders op de teregtstellingen; de deurwaarders zijn bij die gelegenheden in het zwart gekleed en dragen bij dezelve, alsmede bij de uitoefening hunner andere ambtsverrigtingen, een zilveren penning met 's rijks wapen aan een oranje-lint, om den hals.

— Voor het loffelijk gedrag van den koopvaardij-kapitein *Bouman*, van het nederlandsch schip *de Nijverheid*, bij gelegenheid van het schipbreuk lijden van gemelden bodem in de Portugesche provincie Mosambique (op de oostkust van Afrika), is dezer dagen, door Z. M. aan denzelven toegekend de gouden medaille van de tweede grootte.

— Uit 's Gravenhage meldt men, dat de audientie ten hove lk woensdag zeer talrijk geweest is. Onderscheidene ambtenaren van de regterlijke magt, bij besluit van den 16den dezer benoemd, zoo uit de stad als naburige plaatsen, hebben hunne pligtplegingen bij Z. M. afgelegd.

— Z. Exc. de baron *van den Bogaerde*, staatsraad, gouverneur dezer provincie, is eergisteren te 's Gravenhage aangekomen.

— De heeren *de Lanoy en zoonen* te Amsterdam, die, gelijk men weet, de primitive inschrijvers op Rijnspoorweg-aandeelen tot den koers van 112$\frac{1}{16}$ pCt. geweest zijn, hebben, bij eenen brief in de dagbladen geplaatst, verklaard, dat het gisteren ook door ons opgenomen berigt omtrent een aanzoek hetwelk door bezitters van Rijnspoorweg-aandeelen tot den eersten inteekeningsprijs zou gedaan worden, betrekkelijk eene verandering in de aflossing, althans voor zooveel hen betreft, bezijden de waarheid is.

— Gisteren is te Amsterdam van de werf *de Oranjeboom*, in de groote Bikkerstraat te Amsterdam, van stapel gelaten het door de scheepsbouwmeester *A. de Graaf en Zonen* gebouwde koopvaardijschip, van ongeveer 800 tonnen grootte, genaamd *Nehalennia*, gevoerd zullende worden door kap. *F. Verster.*

— Van Amsterdam wordt van gisteren gemeld: » Nadat in den voormiddag van gisteren brand was ontstaan in de koffijbranderij van den winkelier *E. C. Hilje*, op den nieuwen dijk bij den Dam, uitkomende in de Ellendige steeg, welke echter dadelijk werd gebluscht, openbaarde zich des avonds omstreeks half elf ure brand in het bovenste gedeelte van den molen *de Kraai*, op het bolwerk Sloten bij de Haarlemmerpoort, welke molen in twee gedeelten verhuurd werd. In weinig tijds stond de woning in vollen brand; doch de nederstorting had gelukkiglijk naar de zijde der stad plaats, zoodat de vele belendende gebouwen, waaronder de stads turfschuur, enz. daardoor beveiligd bleven, en het bolwerk zelf een allezins gunstig terrein tot blussching aanbood.

Ten half twaalf ure was men, door het in werking brengen van tien brandspuiten, het vuur volkomen meester, en hetzelve rigtte geene verdere verwoestingen aan dan den molen die geheel in de asch werd gelegd, en uit welke men niets dan de paarden en karren heeft kunnen redden. Men wil dat er eene quantiteit van 150 à 170 zak graan op den molen aanwezig was. De oorzaak van den brand is voor alsnog onbekend; beide molenaars waren van huis; en het molengebouw is voor brandschade verzekerd. Persoonlijke ongelukken hebben er geene plaats gehad."

Het belgisch bewind heeft met den koning van Zweden en Noorwegen eene overeenkomst gesloten, tot wederzijdsche afschaffing van het regt op de nalatenschap van vreemdelingen (*droit d'aubaine.*)

— Te Brussel wilde men gisteren weten, dat er gewigtige tijdingen van de londensche Conferentie ontvangen waren. — Men bevreemdde er zich over het verlengd verblijf van vorst *Leopold* te Londen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (20 *September*) werden verhandeld: Belg. 5 pCt. 102; Id. 3 pCt. 73 ¾; O. Met. 106⅝; Nap r. 93½; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 100¼; Bras. 81½. — Wissel op Amst. ½ pCt. v. pap. en kont.; op Rott. ¼ pCt. v. pap.; kont. ⅜ pCt. v. kont.

Uit de londensche bladen tot den 19den dezer, verneemt men dat vorst en vorstin *Leopold* den 21sten hunne terugreis naar Belgie meenden te aanvaarden. Den 19den had de koningin weduwe van Engeland met hen op Windsor het ontbijt gebruikt.

— De ijzeren spoorweg van Londen naar Birmingham is den 17den September geopend geworden. Door de voltooijing van dezen weg, welks aanleg veel moeite, ten gevolge der terreingesteldheid, heeft gekost, kan men thans langs een ijzeren weg van Londen naar Liverpool en Manchester komen.

— Volgens den *Morning-Herald*, zou de beroemde vioolspeler *de Bériot*, eerlang met mejufv. *Garcia*, de zuster zijner onvergelijke echtgenoot, mevrouw *Malibran*, in den echt treden.

— Een der engelsche bladen, de *Standard*, neemt een berigt over uit het mexicaansche regeringsblad, volgens hetwelk er tusschen het fransche blokkade-eskader en den engelschen consul eene botsing ontstaan zou zijn; er zou namelijk eene britsche sloep, die uit de haven van Tampico was vertrokken om eenige goederen aan boord van de engelsche paketboot te brengen, door drie gewapende sloepen van het fransche blokkade-smaldeel zijn aangehouden; terwijl van den zich aan boord bevindende engelsche konsul, die zijne vlag geheschen had en zelf aan het roer was gaan staan, gevorderd werd dat hij zich ter verantwoording aan boord eener fransche brik zou begeven, hetgeen deze volstandig weigerde. Na nog eenig over en weêrsprekens, had de britsche sloep zijnen togt vervolgd en was weder ongemoeid in de haven van Tampico teruggekeerd; desniettemin meende men dat de konsul zich over de hem aangedane beleediging aan zijn gouvernement zou beklagen.

Ter Amsterdamsche beurze van den 20sten waren genoteerd: Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 53$\frac{7}{16}$, ⅜; dito 5 pCt. 101⅜, $\frac{7}{16}$; Kansb. *f* 23$\frac{13}{16}$, ¾; Am. Synd. 4½ pCt. 95; O. I. 99$\frac{1}{16}$; Handelm. 167⅜, ½; *Ard.* à £ 85 17$\frac{15}{16}$ $\frac{13}{16}$; Reel. 1798 105½; Bras. 82½; Rijn-Spoorweg 104⅛, 104.

*** Degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van Wijlen den Heer G. NIEVELSTEIN, in leven Koffijhuishouder te Breda, gelieven daarvan Opgave of Betaling te doen, voor of op den 1. October 1838, ten huize van GIJSBERTUS DEKKERS, Meester Smid in de Kraanstraat te *Breda*, Wijk D., No. 273.

*** De Burgemeester der Gemeente van *Ginneken* en *Bavel*, brengt mits deze ter kennisse van de Belanghebbenden, dat door bijkomende omstandigheden de PASSAGE voor RIJTUIGEN over de DUIVELS-BRUG tot den 28. dezer maand zal blijven gestremd.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.